פריטי דדהבא לא עבדי אינשי. בשום אתרא: **ודלמא בשני דינרי דהבא פריכא קאמר ליה.** כלומר זהב בדינרין תרוייהו בזהב מייני אלא שזה מטבע ואידך הוי דהבא פריכא והכי קאמר דהבא פריכא בשום שני דינרין זהב לוה פלוני מפלוני: **אי הכי רישא נמי.** בין דאידך בריינתא קמייתא דקתני כסף בדינרין אין פחות מבשני דינרין דדהב כסף וימא יד בעל השטר כו׳ והוה לנו לפרש גרוטאות כסף בשני דינר כסף ובין דהך מתניתא דקתני דהב דינרין ודינרין דהב אין פחות משני דינרין זהב וימא אין פחות משוה שני דינרין כסף זהב: **רישא דכתב דינרי.** דמשמע דינרי זהב אבל דינרין סתם משמע של כסף: **ומנא תימרא דשאני לן בין דינרי לדינרין.** שזה דינרין של כסף וזה של זהב: **דתנן.** בשילהי פרק קמא דכריתות (ת.) האשה שיש עליה ספק חמש לידות חמש פעמים הפילה ספק רוח ספק ולד: **ספק חמש זיבות.** כגון מקולקלת למניינה ורואתה חמשה חדשים שלשה ימים רצופים בכל חדש ספק בימי נדה ספק בתוך אחד עשר יום שבין נדה לנדה שהם ימי זיבה וחייבת בקרבן: **מביאה קרבן אחד.** ליטהר מטומאתה תור לעולה ותור לחטאת ואינו נאכל דחטאת העוף בא על הספק ואינו נאכל כדנפקא לן מממתני׳ דרבי יוסי בר׳ חנינא במסכת נזיר (דף כט.): **ואין השאר עליה חובה.** שבקושי התירו להביא חטאת העוף על הספק כדי לטהרה מספק טומאתה משום דהביא חטאת אזלא לקבורה וכיון דמיטהרא בקרבן אחד כדאמרינן במסכת כריתות (ת.) דומיא דאשה טמאה דמיחייבא חמש טבילות ובטבילה אחת מטהרת תו לא מייתי חטאת מספק להביאו לבית הפסול: **והשאר עליה חובה.** וכגון שילדה לאחר מלאת אבל על הלידה שבתוך מלאת נפטרת בקרבן אחד על שניהם ומזאת תורת היולדת נפקא לן בפרק ארבעה מחוסרי כפרה (כריתות דף ט:): **המעון הזה.** בבית המקדש נשבע: **עד שיעמדו בדינרין.** של כסף כלומר שיהא בזול: **ואין השאר עליה חובה.** טעמא דר׳ שמעון ור׳ עקיבא דאמרי התם תאמר על אחת ותיפטר מפרש התם בפרק קמא (ת.): ועמדו

ואימא פריטי [ו]פריטי דדהבא לא עבדי אינשי זהב בדינרין [א]אין פחות מבשני דינרין כסף זהב ואימא דהבא פריכא בתרי דינרי דהבא קאמר אמר אביי יד בעל השטר על התחתונה [ב](רישא דקתני כסף בדינרין אין פחות משני דינרין זהב כסף אמאי אימא כספא נסבא בתרי דינרי כספא קאמר) א"ר אשי [ג]רישא דכתב דינרי סיפא דכתב דינרין ומנא תימרא דשאני בין דינרי לדינרין [ג]דתניא [ד][ג]האשה שהיו עליה ספק חמש לידות ספק חמש זיבות מביאה קרבן אחד ואוכלת בזבחים ואין השאר עליה חובה היו עליה חמש לידות ודאות חמש זיבות ודאות מביאה קרבן אחד ואוכלת בזבחים והשאר עליה חובה מעשה ועמדו קינים בירושלים בדינרי זהב אמר רבן שמעון בן גמליאל המעון הזה אם אלין הלילה עד שיהו בדינרין נכנס לבית דין ולימד האשה שהיו עליה חמש לידות ודאות חמש זיבות ודאות מביאה קרבן אחד ואוכלת בזבחים ואין השאר עליה חובה

ורבינו תם פירש בתשובתו דנסכא גריעא ובין הכא ובין בכתובות (דף קי:) [ה] פריך ואימא נסכא מכח דיד בעל השטר על התחתונה וקשה כדפרישית ואומר רבי דנסכא חשיבא טובא כיון שכתב סתם אימור דהיינו נסכא דמסתמא כך רגיל לומר כיון שלא פירש המטבע [א] ושיעור הזה לנסכא פחותה [אפשר] שהיו יודעים כמה הוי ולא תקשה הא דקאמר התם פריטי דכספא לא עבדי אינשי והכא קאמר בתרא דלא סגי פריטי דכספא [ב] התם הכי פריך ואימא פרוטות של נחושת ומשני פריטי דכספא לא עבדי אינשי וכסף הכתוב בשטר משמע שכסף ממש הלוה לו ולא שוה כסף אבל הכא פריך ואימא פריטי פירוש מעות פונדיוניין ואיסרין וכל שאר מטבע של כסף הפחותים מדינר קורין פריטי ולא פריטי ממש ומשני דמיירי הא תנא בתרא דלא סגי פריטי דכספא שאין הולך מטבע של כסף פחותה מדינר בתוה מדינה והך סוגיא אתא נמי במנחות [ה] : **אי הכי רישא נמי.** פירש רבינו חננאל רישא נמי הייגו בריינתא קמייתא כסף בדינרין אין פחותין משני דינרי זהב כסף [ב] וכן נראה לי ואע"פ שהגמרא רצה לחלקו לשתי בריינתות שאמר בכל אחת תנו רבנן [ג] אע"פ שבתוספתא שלנו בריינתא דזהב אין פחות מדינר זהב שויה תחלה קודם שהיא דכסף נראה דהיא אינה שבתוספתא

והגמרא היה יודע שכן היא מבריינתא אחת שנויה [ד] וכעין זה כ"ל בתחלת ר"ה (דף ב:) שמחלק הגמרא בריינתא דתנו רבנן ואע"פ שהיא אחת (ג) והכי פריך ואימא דהבא פריכא בתרי דינרי דהבא (ד) כיון שהזהב דינרין ודינרין זהב הן דינרי זהב כמו כן זהב בדינרין יהא של זהב כיון שבזהב משתעי שטר כי למה י"ל שלא יהא הדינרין זהב מאחר שכתב (ה) בשטר [ה] ועוד כמו כסף בדינרין שהן דינרי זהב א"כ סתם דינרין הן של זהב אמר אביי יד בעל השטר על התחתונה לכך יש לנו לומר שהדינרין של כסף אע"פ שיש זהב בשטר אבל רישא דבריינתא בתרייתא (ו) אע"פ שיש בה נמי דינרין דמשמע נמי של כסף וסתם דינרין של כסף הן כל כמה דלא אמר דינרין אין לומר שם שיהיו של כסף דזהב דינרין ודינרין זהב מוכח בהדיא שהדינר של זהב ופריך רישא נמי דקתני כסף בדינרין יהיו של כסף בשלמא אי לאו סיפא הוה אמינא טעמא דרישא [דסתם] דינרין הם של זהב עד שיפרש דינרין של כסף או זוזים אבל כיון דאמר דינרין הם של כסף אפי׳ כשמזכיר בשטר של זהב משום דיד בעל השטר על התחתונה[ו] (ז) ולא גרסינן נמי ברישא נמי וימא הכי: **אמר רב אשי רישא דכתב דינרי.** דדינרי אינו משמע אלא זהב אבל דינרין משמע בין כסף ובין זהב ולהכי מוקמינן ההוא דסיפא בשל כסף משום דיד בעל השטר על התחתונה כדמשני אביי ולא גרסינן בספרים אלא אמר רב אשי דלא קאתי לשנויי[ו] דאביי[ז] ונראה לומר דאכולה בריינתא קמייתא קאמר רב אשי דכתב דינרי אפי׳ הכי כסף דינרי ודינרי כסף מוכיח דדינרי כסף קאמר שאין לפרשו בענין אחר מדלא קאמר בדינרי דאי מודה רב אשי דבריש קמייתא לא מיירי בדכתב דינרי אמאי ז) [מפליג בין בי"ת לגא בי"ת ליפלוג בין דינרי לדינרין אבל אין נראה לומר כן כי] כסף דינרי ודינרי כסף לא היו דינרי כסף כי זה לא היה דיבור ואין שום אדם כותב כן א"נ דינרי כסף וכסף דינרי בלא בי"ת איכא לספוקי ויחלוקו אע"פ שיש לנו לומר המוציא מחבירו עליו הראיה ככל ספק ממון שהרי יש ספק שתיקנו חלוקה כי ההוא דרב אסי דאמר בבכורות (דף מח.) [ח] מחלה יורשין ומחלה לקוחות[ח] ואפילו לא היו חולקים היכא דלא תפס היכא דתפס לא מפקינן מיניה[ח] נשון ר"י[ט] : **לפי הספרים שגורסים עד שיהיו בדינרין.** ולא גרסינן בדינר של כסף לא ידענא היכי פשיט מינה דדינרי של זהב ודינרין של כסף דלמא האי דקאמר דינרי [ט] של זהב גבי זהב מחמת הדביקות היא אבל בלא דביקות [י] יאמר לעולם דינרין ולא דינרי וסתם דינרי של כסף עד שיפרוט דינרי זהב ולכך שנה גבי זהב דינרי [זהב] שהולך לפרש שהן של זהב ובלא בדביקות אבל גבי כסף לא הוצרך לפרש שהן של כסף ושנה דינרין סתם לפי שאינו דבוק אפי׳ אם נפשך לומר כי כמו שיאמר זוזי בלא דביקות בלשון גמרא במקום זוזים בלשון משנה [א"כ] בלשון גמרא אי אפשר שיהו דינרי של כסף שלאותם קורא זוזי בלשון גמרא ולהכי קיים ליה שדינרי הם [כ] לשון זהב הא ליכא למימר שאם מטעם זה רוצה להוכיח למה הביא מתניתין דכריתות (דף ח.) ועוד כיון שהביא ראיה ממנה א"כ רוצה לומר שבלשון משנה שהיא עברי היו דינרי של זהב ומצאתי בתורת כהנים עד שיהיו בדינרין של כסף ולפי גירסת תורת כהנים מוכח שפיר כיון ששנה דינרי גבי זהב ודינרין גבי כסף אע"פ שסיים דבוקים ונראה לספרים דגרסי׳ בריש בדינרי לחוד אין צריך לגרוס בסיפא כסף הא לשון בדינרי הוא של זהב: ה"ג **נכנס** לב"ד ולימד האשה שיש [ל] **חמש לידות עליה ודאות מביאה קרבן אחד ואוכלת בזבחים ואין השאר עליה חובה.** וכן כתוב בכל הספרים הכא ובכריתות בפ"ק (שם) והכי איתא בתורת כהנים אבל יש תימה מאי ליהוי הכא טעמא דרשב"ג דפליג לפי גירסא זו אבית שמאי ואבית הלל דתרוייהו מודו במפלת יום פ"א שחייבת על כל לידה ולידה[ל] ורבי יוחנן בן נורי ור"ע פ"ק דכריתות הכי אית להו שישאר עליה חובה אלא שר׳ יוחנן בן נורי אומר תאמר על האחרונה ותהא מותרת בקדשים פירוש ותו ליכא למימר שתהא סבורה ליפטר [מ] דולמי האחרון אינו פוטר את הראשון אבל אם לא אמרה על האחרון איכא למימר שתהא סבורה שהראשון פטור אפילו לידה דלאחר מלאת כמו במלאת ואתי למפשע שלא להביא יותר ור"ע לא חייש לפשיעה ועל איזה שתאמר מותרת בקדשים אבל לתרוייהו תשאר עליה חובה כרישא דהא משנה דהכא[יא] ועוד היכי מייתי מעשה לסתור אי משום דמעיקרא הוו קיימי בדינרי זהב דהיינו מעשה לסייע דהא משמע שזה היה טעות שהיו מחמירין כמו שמוכיח והולך שרשב"ג ביטל אותה חומרא ועוד כיון שהיתה מותרת לאכול בקדשים למה היו עומדים בדינר זהב כיון שיכולות לאכול בקדשים מיהו יש לומר משום בל תאחר היו דוחקות

ונספר

דבריינתא דקתני בעיקר נוסחי דהב דינרין ודינרין דהב אין פחות משני דינרין זהב. ריטב"ש. ועיין בשיטה מקובצת שמביא כן בשם תוס׳, דרישא דכתב דינרי ומשמע זהב וסיפא דכתיב דינרין ומשמע כסף והיינו כמו אלא, ולא צריכנא לשנויי דיד בעל השטר על התחתונה. י. [ד]כבר נתחייבה בקרבן הראשון קודם לידה שניה, ולבסוף מלאות של לידה שניה תביא שתי קרבנות. רש"י פסחים ג. יא. ורש"י ז"ל גריס בכריתות ואין השאר עליה חובה, ופירש ואע"פ שהקל על דברי תורה עת לעשות לה׳ הפרו תורתך שהיה ירא פן ימנעו להביא ויאכלו קדשים בטומאת הגוף, ולא נהירא, דלא יתכן שיוציא שקר מפיו ויקל על דברי תורה בשביל חששא זו, והא דאמר שמואל במ׳ סוכה (לד:) אשוו זביוייכו להנהו דמזבני אסא ואי לא דרשינא לכו כר"ט, ובפסחים (ל.) להנהו דמזבני כנדי אשוו זביוייכו ואי לא דרשינא לכו כר"ש, היינו משום דהכי ס"ל, אבל אי לא הוה ס"ל לא היה אומר כן. שיטה מקובצת בשם הרמ"ש. ועי"ש בסוכה בתוד"ה ולדרוש. ועיין ריטב"ש.

מסורת הש"ס

[ו] [בגמרות קז. איתא אמר רב פפא פריטי דדהבא וכו׳], [ז] כל זה מוחק רש"ל וכן ל"ל אי הכי רישא נמי אמר רב אשי כו׳, [ח] ל"ל דתנן, [ד] כריתות ח. [בהרות פ"ד מי"ג], [ה] וע"ש בתוס׳ קז. ד"ה ודלמא], [ו] ל"ל לתמייה. רש"ס, [ז] רש"ל וגי׳ רש"ל אמאי לא מפליג בין בי"ת וכין לא בי"ת בין דינרי לדינרין אבל בסף, [ח] לגי׳ רש"ל מה"ד לשון ר"י,

הגהות הב"ח

(א) תוס׳ ד"ה (בדף הקודם) איתא וכו׳ וכן בכתובות דפרק איתא נסכא מכח דיד בעל השטר על התחתונה פריך וקשה כדפרישית ואומר רבי דנסכא חשיבא טובא ואפילו הכי פריך ואימא נסכא כו׳ כיון שכתב סתם אימור כל"ל: (ב) בא"ד דהתם הכי פריך ואימא פריטי ממש ומשני פריטי דכספא לא עבדי וכו׳ אבל הכא הכי פריך: (ג) ד"ה אי הכי כו׳ וכו׳ והכי פריך. ר"ג כלומר מה שקשה לפי׳ זה לשנא דאי הכי כו׳ ה"פ כו׳: (ד) בא"ד בתרי דינרי דהבא קאמר כיון שזהב דינרין: (ה) בא"ד מאחר שכתב זהב בשטר ועוד: (ו) בא"ד רישא דבריינתא ודינרין בתריינתא זהב דינרין ודינרין דהב אע"פ שיש בה נמי דינרין דמשמע נמי של כסף וסתם דינרין של כסף הן מ"מ כל כמה דלא אמר זהב בדינרין אין לומר שם כל"ל: (ז) בא"ד דיד בעל השטר על התחתונה אי הכי רישא נמי ולא גרסי׳ נמי בר"ש. ר"ג משום דאי אמר לא גרסינן [הכי משמע] דפריך מהכא דינרין כו׳ דהיינו בריינתא בתריינתא: (ח) ד"ה אמר רב אשי וכו׳ דאמר בבכורות האחיין שחלקו ממלא יורשין: (ט) ד"ה לפי הספרים וכו׳ דלמא האי דקאמר דינרי זהב כל"ל ותיבת של נמחק: (י) בא"ד יאמר לעולם דינרין ולא דינרי וסתם. ר"ב פי׳ אין צריך שיאמר דינרי אלא לעולם יכול לומר דינרין גבי זהב כמו גבי כסף וה"ה שיכול לומר גבי כסף דינרי [וזהא דקאמר] וסתם דינרין כשאינו מפרש מיירי בשל כסף לאו דווקא אלא ה"ה דינרי נמי סתמא מיירי בשל כסף אלא בדביקות לא יוכל לומר דינרין כי אם דינרי: (כ) בא"ד קיים ליה שדינרי הם של זהב וכו׳: (ל) ד"ה ה"ג נכנס וכו׳ הא"ה שיש עליה חמש לידות חמש ודאות ומביאה קרבן אחד ואוכלת בזבחים ואין השאר עליה חובה: (מ) דולמי האחרון אינו פוטר אפי׳ לילה דלאחר מלאת כמו שבלא דאמר אבל אם לא אמרה על האחרון איכא למימר שתהא סבורה שהראשון פוטר אפילו לילה דלאחר מלאת כמו במלאת ואתי למפשע שלא להביא יותר ור"ע לא חיים לפשיעה ועל איזה שתאמר מותרת בקדשים אבל לתרוייהו תשאר עליה חובה כרישא דהא משנה דהכא[יא] ועוד היכי מייתי מעשה לסתור אי משום דמעיקרא הוו קיימי בדינרי זהב דהיינו מעשה לסייע דהא משמע שזה היה טעות שהיו מחמירין כמו שמוכיח והולך שרשב"ג ביטל אותה חומרא ועוד כיון שהיתה מותרת לאכול בקדשים למה היו עומדים בדינר זהב כיון שיכולות לאכול בקדשים מיהו יש לומר משום בל תאחר היו דוחקות

רבינו גרשום

כלומר צריך ליתן לו זהב ששוה שני דינרים של כסף מזהב: אימא נסכא. חתיכה קטנה: פריטי דדהבא לא עבדי אינשי. ב) ואותו מטבע של זהב הוא ומשקל דינר: זהב בדינרין כו׳. אמאי יהיב שוה שני דינרין של כסף מזהב ותו לא: ואימא דהכי משמע דהבא פריכא. דהב שחוק שאינו טבוע חייב ליתן לו בשוה שני דינרין של זהב ואמאי אמר אין פחות מבשני דינרי כסף זהב: אמר אביי. משום הכי אין גובה אלא שוה ב׳ דינרין של כסף מזהב דיד בעל השטר על התחתונה: אי הכי. דיד בעל השטר על התחתונה רישא דקתני כסף בדינרין אין פחות מבשני דינרי זהב כסף דמשמע שוה שני דינרין של זהב יתן לו מכסף אמאי. הכא נמי נימא נותן כסף נסכא שאינו טבוע בשוה שני דינרין של כסף ואמאי נותן לו שוה שני דינר זהב מכסף דהיינו יד בעל השטר על העליונה: אמר רב אשי רישא משום דכתב ביה כסף בדינרי. דמשמע דינרי של זהב ומשום הכי גובה שוה שני דינרין של זהב מכסף. וסיפא משום הכי אינו גובה אלא שוה ב׳ דינרי של כסף מזהב. דכתב בשטר דינרין דמשמע דינר של כסף: ומנא תימרא. דדינרי היינו דזהב ודינרין הן של כסף: ספק ה׳ לידות. שהפילה ה׳ פעמים ואינה יודעת אם ולד הפילה דחייבת קרבן או אם רוח הפילה דפטורה מקרבן. והכי הוא ספק ה׳ זיבות שראתה ג׳ ימים ואינה יודעת אם בתוך י״א יום ראתה והיא זבה וצריכה קרבן או בתוך ז׳ ימי נדה ראתה ואינה צריכה קרבן. הואיל דמספקא לן בקרבן אחד סגיא ואוכלת בו ביום דהיינו קדשים קלים כדאמ׳ הביא כפרתו אוכל בקדשים ואין השאר ד׳ קרבנות עליה חובה להביא: אם ילדה ה׳ לידות ודאות או [היו עליה] ה׳ זיבות ודאות מביאה קרבן אחד ואוכלת בזבחים דאמרי׳ שם לידה אחת היא ושם זיבה אחת היא והשאר קרבנות עליה חובה להביא קרבן אחד על כל לידה ועל כל זיבה וזיבה הואיל דודאי הוא ומביאה אימתי שתרצה: מעשה שעמדו קינין בירושלים. קרבן יולדת וקרבן זבה שהן קינין תורין ובני יונה ועמדו בדינרי זהב אלמא דדינרי היינו זהב: המעון הזה. נשבע בבית המקדש: עד שיהיו בדינרים. כלומר אני אזלזלם עד שיעמדו בדינר של כסף: ולמה מביאה קרבן אחד שמלמדין אותה לומר שהיא מביאה קרבן על לידה אחרונה או על זיבה אחרונה ופוטרת את הראשונות דשם לידה אחת היא ושם זיבה אחת היא ואוכלת בזבחים דטהורה היא ואין השאר עליה חובה משום דאחרון פוטר את כולן ונתזלזלו קינין עד שעמדו בריבעתן היינו חצי דינר כסף ולא משום הכי קרי ריבעתן

ח) מולי ל"ל ולכן אותו מטבע של זהב בולמי היינו מקבל דינר.

עין משפט נר מצוה

מד א ב מיי׳ פכ״ז מהל׳ מלוה ולוה הלכה יז סמג עשין לד טוש״ע מ״מ סי׳ מב סעיף יג ע״ש בהג״ה: **מה** ג מיי׳ פ״ח מהלכות ממזרים כפרה ה״י:

מוסף רש"י

ספק חמש לידות ספק חמש זיבות. ספק זיבה, כגון טוענה שראתה ג׳ ימים ואינה יודעת אם בימי נדותה אם בימי זיבה, מביאה קרבן ואינו נאכל, ספק לידה כגון שספילה ואין ידוע מה, האשה שיש עליה ה׳ ספקות של לידה או ה׳ של ספק זיבה, מביאה קרבן אחד. מטאת העוף הנאכל על הספק, ואוכלת בזבחים. שהרי הקרבן הזה לטהרה בא והרי הוא כטבילה, אם נטמאת האשה כמה טומאות טעילה אחת עולה לכולן, אף קרבן זה כן (כריתות ח). ואין השאר עליה חובה. לא הצריכוה חכמים להביאן, שאף אאחת בקושי תתיר להקריבה ספק מלוקת תולין לומחזת, שאם לא כן אין לה ליטהר בקדשים (שם). **היו עליה כו׳ ואוכלת בזבחים.** כמו שפירשתי, **והשאר עליה חובה.** כדאמרינן (שם ט:) יכול תביא על הלידה שלפני מלאת ועל הלידה שלאחר מלאת קרבן אחד לשניהם, מ"ל זאת (שם ח). **ועמדו קינים.** שני קינין ד׳ תורין, **בדינרי זהב.** בשני זהובין, קן לדינר זהב (שם). **המעון הזה.** שבועה (שם). **נכנס לבית דין ולימד כו׳.** אע"פ שהיקל על דברי תורה, עת לעשות לה׳ הוא, שאלמלי לא ימצאו יחללו מלהביא פחילו אחד, ויאכלו בקדשים בטומאת הגוף (שם).

מוסף תוספות

א. לא משמע שהוא חייב לו מטבע, ואמאי מגבהו מה שירצה דמשמע שיתן לו ממטבע הפחות. כתובות קי: תוד"ה ואימא. ב. ה"נ נימא נותן כסף נסכא שאינו טבוע בשוה שני דינרין של כסף ואמאי נותן לו שוה שני דינר זהב מכסף. רבינו גרשום. ג. מ"מ גבי הדדי מיתניאן ובריינתא אחת היא. שיטה מקובצת בשם תוס׳ הרא"ש. ד. [עוי"ל ד]קרי לה רישא משום שהביאה התלמוד תחלה. שם. ה. דלמה נאמר שיתן מין שאינו נזכר בשטר. שם. ו. כ"ש ברישא דאין מוזכר בשטר אלא כסף בדינר. שם. ז. דלא סתר לשינויא קמא. שם. ובתוס׳ כתבו: רישא דכתב דינרי ומשמע זהב וסיפא דכתיב דינרין ומשמע כסף, והיינו כמו אלא, ולא צריכנא לשנויי דיד בעל השטר על התחתונה. שיטה מקובצת. ח. שיש דברים דהיכא דהדין מסופק לחכמים כי הכא עשו אותו כודאי פלגא הכי ופלגא הכי, ויש דברים שאמרו חכמים (שבועות מח:) והשתא דלא איתמר הלכתא לא כמר ולא כמר דעבד כמר עבד ודעבד כמר עבד, ויש דברים שאמרו חכמים שודא דדייני כי התם בריש המוכר את הבית (ב"ב סב:) אית דאמרי לה להאי גיסא ואית דאמרי לה להאי גיסא שודא דדייני. כתובות מח. תוד"ה דאמר. ט. והנכון דההפרש הוא (בבריינתא קמייתא) בין דינרי לדינרין וכההיא דאמרינן בגמ׳ לקמן על אידך בריינתא, והא דלא פרישו לה הכא נטרו לה עד אידך בריינתא לברורה כולה, וכן פ׳ רבינו שמואל, וכן פי׳ הוא ז"ל דהא דפרכינן לקמן אי הכי רישא נמי קושיין בין על בריינתא דקתני סיפא דהוו דינרי זהב, בין על רישא דבריינתא דקתני נוסחי דהב דינרין ודינרין דהב אין פחות משני דינרין זהב. ריטב"ש. ועיין בשיטה מקובצת שמביא כן בשם תוס׳, דרישא דכתב דינרי ומשמע זהב וסיפא דכתיב דינרין ומשמע כסף והיינו כמו אלא, ולא צריכנא לשנויי דיד בעל השטר על התחתונה. ר"ת נתחייבה בקרבן הראשון קודם לידה שניה, ולבסוף מלאות של לידה שניה תביא שתי קרבנות. רש"י פסחים ג. יא. ורש"י ז"ל גריס בכריתות ואין השאר עליה חובה, ופירש ואע"פ שהקל על דברי תורה עת לעשות לה׳ הפרו תורתך שהיה ירא פן ימנעו להביא ויאכלו קדשים בטומאת הגוף, ולא נהירא, דלא יתכן שיוציא שקר מפיו ויקל על דברי תורה בשביל חששא זו, והא דאמר שמואל במ׳ סוכה (לד:) אשוו זביוייכו להנהו דמזבני אסא ואי לא דרשינא לכו כר"ט, ובפסחים (ל.) להנהו דמזבני כנדי אשוו זביוייכו ואי לא דרשינא לכו כר"ש, היינו משום דהכי ס"ל, אבל אי לא הוה ס"ל לא היה אומר כן. שיטה מקובצת בשם הרמ"ש. ועי"ש בסוכה בתוד"ה ולדרוש. ועיין ריטב"ש.

קסו: גט פשוט פרק עשירי בבא בתרא

ובספר רבינו תם מצאתי במשנה כריתות במילתיה דרבן שמעון בן גמליאל והשאר עליה חובה ומתחלה היה כתוב ואין השאר עליה חובה ומתק ואין[א] וכן היה נראה עיקר אבל יש תימה שבכל הספרים (א) הוא כתוב [ואין] בין בכריתות בין בתורת כהנים בין בכאן עוד יש לדקדק דלא גרסינן ואין דאי גרסינן ליה כי מוקי טעמא דר"ע[ב] לפשיעה לוקי טעמא [ד] דסבר כרשב"ג ולא שייך פשיעה לדידיה מיהו יש לדחות דמדקאמר תאמר על אחת מהן משמע שכולן חובה עליה: (הג"ה. ובפירוש אשכנזים ראיתי כתוב רשב"ג ורבי יוחנן בן נורי ורבי עקיבא מדמי להו[ב] לטבילתה ופליגי אבית שמאי ואבית הלל. עד כאן): **רבעתים.** היינו רובע דינר כדפירש בקונטרס והכי מוכח בפרק ארבעה מחוסרי כפרה (כריתות דף י: ושם) דקאמר עשירית האיפה בפרוטה מנלן דת"ר האומר הרי עלי [ה] סלע יביא כבש אמין לך דבר שקרב בסלע אלא כבש ותנן עמדו קיניס בו ביום ברבעתים ומדחסם רחמנא עליה דדל להוי חד משיתסר בסלע כו' ומדרבעתים חד משיתסר בסלע שמע מינה דהיינו רובע דינר[ג] ונראה דגרס רבעתים ולא רבעתיים מאחר שהוא רובע דינר כדפרישית דאי גרסי' רבעתיים א"כ צריך לפרש דהיינו שתי רבעי חצי דינר דהיינו נמי רובע דינר וזה לא היה שום חשבון ועוד דאמרינן לעיל [ו] בההוא פירקא (דף ט.) [גר] בזמן הזה צריך שיפרוש רובע לקינו אע"ג שמביא קן אלא שתי פרידין כדאמר התם אלמא כל הקן ברובע הוא ובפרק קמא דכריתות (דף ח.) מפרש רש"י [ז] שני קיניין ברבעתים ולפי זה יוכל להיות רבעתיים אבל אינו מיושב דא"כ למה נקט שני קיניין בשני רבעים היה יכול לומר אלא שלשה [ח] (או שני) קיניין בשלש רבעים אלא נראה דגרסינן [ג] ברבעתי ופירוש קן ברובע ובדינרי זהב נמי קן בדינר זהב אבל בתורת כהנים מצא רבי רבעתיים בשני יודין וקשה לרבי מהא דאמרינן בפ' הוליאו לו (יומא דף נה: ושם ד"ה ובנכור) במתני' ר' יהודה אומר לא היה שם אלא כן אחד של זהב בלבד ותני רבי יהודה אומר לא היו שופרות לקיני חובה מפני התערובות ופריך ומיקשו ארבע זוזי ונשדי במים והוך לישתרו משמע דדמי שני פרידין היינו [ד] שמונה זוזי והתם משמע חד משיתסר בסלע ואומר רבי דהיינו ארבע זוזי פשיטי דהיינו איסתירא סלע מדינה דהוא פלגא דזוזא[ט] [ד] אע"ג דאכתי הוה ליה למימר תרי זוזי דהיינו ריבעא דזוזא לא דק[ה] (ח) ו) ונקיט לה שמא לפי היוקר שהיה בימיהם ואכתי קשה לר"י דהתם קאמר כבש חטאת דקרב בסלע והא אמרי' בפרק בתרא דכריתות (דף כז.) מפני מה לא נתנה תורה שיעור למחוסרי כפרה שמא יחלו הטלאים ואין להם תקנה לאכול בקדשים ופריך והא חטאת חלב דלא נתנה תורה שיעור משמע (ט) התם דלא בעי סלע ויש לומר[ו] דמצוה מן המובחר להביא בסלע דבעינן מבחר נדריך מיוחד שבעדרו ולהכי הוי דבר הגון להביא סלע בתחלה אע"פ שכשר בפחות כדאמרי' בפרק [ז] בתרא דכריתות (שם) מדאמרינן רחמנא אל (י) בכסף שקלים מכלל דכבש בן שנה בסלע ועוד קשה לר"י דבפרק איזהו מקומן (זבחים דף מא. ושם) אמר חטאת בת דנקא והיינו מעה שתות דינר והוא חד מכ"ד בסלע ומשמע דדנקא דוקא כגון הראיה שתי כסף דבחגיגה פ"ק (דף ו. ושם) ובפ"ק דבכורות (דף יא. ושם) אמרינן פטרוזא בת דנקא על שה של פדיון פטר חמור והיינו מעה ושמא דנקא[כ] לאו דוקא[ד] אי נמי לכל הפחות דנקא דהכי אמור רבנן עין יפה סלע עין רעה דנקא[ה] ועוד יש להקשות מהא דאמר במנחות בפרק בתרא (דף קז: ושם ד"ה כבש) הרי עלי שור כו' כבש יביא הוא ונקיטו בסלע וליכא לתרוצי הא דקאמר בחטאת בת דנקא והכא סלע שהנסכים משלימין לסלע שהרי עשירית האיפה שיביא למנחת הכבש בפרוטה כדקאמר התם והיאך ישלים מן הנסכים בשלשה ועשרים חלקים של סלע ועוד אומר רבי דשיבוש הוא דחטאת אינה טעונה נסכים כדאמר בעלמא (מנחות דף 5:) אלא הכי איכא לשנויי כדפרישית: (מ) **אם** כן למה כתוב (ט